

Julehilsen fra Nationalpark Vadehavet

Kære nationalpark-ven!

Julen nærmer sig, og alle vi i nationalparkens bestyrelse, råd, udvalg og sekretariat ønsker dig og dine en glædelig jul samt et nyt år med fremgang og færre udefrakommende negative udfordringer.

2022 blev et travlt år med flere konkrete outputs end nogensinde og nationalparkfondens største omsætning til dato. Derfor kan vi ikke her nævne alt det, vi har nået, men vil i det følgende bringe nogle nedslag på markante resultater og begivenheder fra året, der nu rinder ud.

På personalefronten sagde vi farvel til Bettina Munch (bæredygtig turisme, partnere) og velkommen til Sara Daugaard Eskildsen (web) og Søren Christensen (bæredygtig udvikling, partnere).

Vi fik også ny adresse, idet vi i sommer flyttede til den smukke præstegård på Rømø (billedet). Vi agter at vende tilbage til Naturcenter Tønninggaard (og de gode folk der), når den gamle kommandørgård Tønninggaard er udbygget og renoveret. De nye lokaler betyder, at vi har bedre faciliteter og mere plads - fx kan alle spise frokost sammen på samme tid... Dejligt og nødvendigt, for efter to år med corona er der brug for at ryste folk sammen igen. Tale sammen, gøre noget sammen.

Peter Saabye Simonsen, sekretariatschef

Kongelig hjælp til sjælden fugl

Den elegante, men yderst sjældne sortterne har sin vigtigste, danske ynglelokalitet i Tøndermarsken. Vi hjælper bestanden gennem et særligt projekt, som i 2022 fik ekstra både bevågenhed og midler takket være en særlig naturgave fra WWF Verdensnaturfonden til kronprinsesse Mary.

2022 blev i det hele taget et fantastisk godt år for nationalparkens sortterner. Takket være sortterneprojektet er bestanden nu i fremgang og har stor ynglefremgang. Du kan læse [mere på hjemmesiden](#).

John Frikke, naturkonsulent

Det marine kom på landkortet

Nationalpark Vadehavet udgav i begyndelsen af 2022 to rapporter "Invasive arter" og "Marint affald". Begge rapporter bidrager til at afdække nogle af de udfordringer, Vadehavet står over for nu - og i fremtiden.

Nationalparken var også med i et stortilet UNESCO citizen science-projekt. Formålet var at undersøge, hvilke fiskearter der findes i de marine verdensarvssteder. Sammen med de øvrige lande i det trilaterale vadehavssamarbejde blev der i september indsamlet prøver. I den danske del stod en 6. klasse fra Hjerting for indsamlingen (billedet).

Prøverne er nu ved at blive undersøgt og kan give indsigt i, om mangfoldigheden af arter har ændret sig. Du kan læse [mere på vores hjemmeside](#).

Xenia Salomonsen, naturkonsulent

RAV I DEN i kulturen

- verdenspremiere på [revy for og af unge](#)

Kan man gøre grin med Vadehavet...? Ja da. Det gjorde vi i hvert fald i år, da nationalparken slap en gruppe talentfulde unge revykunstnere løs på Vadehavet.

Vi har filmet revyen og - som en lille julegave - fundet [et par sketch frem til jer](#). Nyd revyen - som de 450 unge elever gjorde.

Anne Husum Marboe, udviklingskonsulent

Nye velkomst- og infosteder

Nationalparken fik to nye velkomststeder i løbet af sommeren, som nu tager imod gæster i området. De er en del af projektet "Velkommen til Nationalpark Vadehavet". På Skallingen genåbnede Redningsstationen efter en istandsættelse med ny formidling, og ved Kammerslusen åbnede det nyrenoverede rum i Vognporten med ny formidling både indenfor og udenfor.

Både på Mandø og Fanø (billedet) er der lavet mindre infosteder, så du får en god introduktion til Vadehavets natur og kultur, når du bevæger dig rundt ud i landskabet. Alt formidling er på dansk, tysk og engelsk, så vis endelig ud til stederne, når du møder turister, som skal opleve, at området har andet end skønne badestrande.

Henrik Mikaelson, udviklingskonsulent

De frivillige er klar til besøg

Nationalpark Vadehavet har over 100 frivillige, som bidrager i flere sammenhænge. Blandt andet bemannes nationalparkskibet af frivillige. For at kunne optimere undervisningen for skoleklasser ombord, søgte og fik de frivillige tilskud til at indkøbe [prøvetagningsudstyr og materialer fra Norlys Vækstpulje](#). Vi fik afprøvet udstyret i efteråret og glæder os til at bruge det i forbindelse med sejladser med skoleklasser i 2023.

I efteråret fik vi også et nyt mobilt infosted, som er vores rullende bidrag til "Velkommen til Nationalpark Vadehavet". LAG og Nordea Fonden har bidraget til det nye fine [mobile infosted](#), som bliver kørt rundt i hele vadehavsområdet af et frivillig-ægtepar.

Tusind tak til alle de frivillige, for en helt exceptionel indsats for nationalparken!

Alette Houman Dyhrfeld, sekretær og frivilligkoordinator

Hjemmeside med ansigtsløft

I 2022 gik arbejdet med Nationalpark Vadehavets nye digitale port for alvor gik i gang, som et led i formidlingsprojektet 'Velkommen til Nationalpark Vadehavet'.

Hjemmesiden får et ansigtsløft og bliver mere brugervenlig, så de besøgende lettere kan finde frem til de oplysninger, der er relevante for dem. Samtidig er et af målene, at siden skal inspirere til mange gode ture i nationalparken – også for dem, der ikke har for vane at bevæge sig ud i naturen. Det må dog ikke ske på bekostning af fagligheden, for vores fantastiske natur og kulturhistorie – og hvordan man bedst passer på den – skal jo stadig formidles på bedste vis. [Se det hele gå op i en højere enhed på den nye side om sort sol.](#)

Sara Daugaard Eskildsen, kommunikationskonsulent

Partnere bakker op om nationalparken

Siden vi etablerede et partnerprogram i 2013 har stadigt flere virksomheder, institutioner og foreninger i vadehavsområdet valgt at blive partner med Nationalpark Vadehavet. Til fælles gavn og glæde: Partnerne bliver en aktiv del af vores brand, og samtidig bidrager de både til at udbrede kendskabet til nationalparken og til at udvikle den i et "bæredygtigt samspil mellem natur og mennesker" (citat fra vores vision).

Nationalparkpartnerne kan kendes på, at de har et officielt partnerskilt på facaden, og at man - hvis de ejer en flagstang - kan se nationalparkens flag vaje hos dem.

Igen i 2022 havde vi hold på det obligatoriske grundkursus for nye partnere, og totalt er der nu 237 nationalparkpartnere jævnt fordelt i de fire vadehavskommuner.

Jens L. Hansen, kommunikationskonsulent

Aftale om en mørkere nattehimmel

Nationalparken deltog som en del af den danske delegation, da den 14. Trilaterale Regeringskonference om Vadehavet blev holdt i Wilhelmshaven i slutningen af november. Her blev der lagt spor for det fælles dansk-tysk-nederlandske vadehavssamarbejde for de kommende fire år.

På konferencen blev bl.a. vedtaget aftaler om bæredygtig shipping og havnedrift samt om et fælles partnercenter i Wilhelmshaven.

Sammen med de fire vadehavskommuner underskrev vi også en aftale om en 'darker sky', hvor vi forpligtiger os til at dæmpe lysforurening og forstærke det naturlige mørke. Kunstigt lys påvirker dyr, fugle, planter og mennesker negativt, og det er vigtigt at værne om mørket på vadehavssøer i de tre lande - ikke mindst på Mandø, som kandiderer officielt at kunne kalde sig 'Dark Sky Park'.

Peter Saabye Simonsen, nationalparkchef

Støtte-kroner fra fonde

Nationalpark Vadehavet er en statslig fond, og dens økonomiske grundlag sikret gennem en bevilling på finansloven på cirka ni millioner kroner. Men beløbet suppleres med midler fra andre bidragsydere, primært fonde. I 2022 har de supplerende indtægter udgjort næsten syv millioner kr., og i budgettet for 2023 kommer det op på hele otte millioner kr.

På billedet ses en af de deltagende kunstnere, som deltog i et kunstprojekt (The Wadden Sea Project) på Fanø i maj. Projektet blev sikret gennem støtte fra flere eksterne fonde m.v.

Marianne Thorlund Tølbøll, økonomikonsulent

Gratis julegaver...

- Vi udsender et nyhedsbrev en gang månedligt - [klik, hvis du ønsker at abonnere](#)
- DK Syd har givet os alle en gave i form af en [udsendelse om Verdensarv Vadehavet?](#)

Fotos: Rømø Præstegård (nationalparksekretariatet): Jens L. Hansen; Terneunger: John Frikke; Ungdomsrevy: Red Star; Nørby Enge: Henrik Mikaelson; Sort sol: Torben Andersen; Naturkunstner: Red Star; Nationalparkflag: Lene Esthave; Partnerskilt: Jens L. Hansen; Nattehimmel: Thomas Clausen; Sølvhejre: Torben Andersen

Nationalpark Vadehavet opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyhedsbrev og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.

[Læs mere om Nationalparkens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)